

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 16 0 У 001146 21 Увп
Бањалука, 22.3.2023. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Страхине Турковића председника вијећа, Душка Бојовића и Едине Чупељић чланова вијећа, уз учешће записничара Ане Матић, у управном спору по тужби Н.Б. из Б. (у даљем тексту: тужилац), заступаног по пуномоћнику А.О. адвокату из Б., против рјешења број ... од 24.1.2020. године Управе... (у даљем тексту: тужена), у предмету брисања уписа у јавним евиденцијама о непокретностима, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Приједору број 16 0 У 001146 20 У од 6.5.2021. године, у нејавној сједници одржаној дана 22.3.2023. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се уважава, пресуда Окружног суда у Приједору број 16 0 У 001146 20 У од 6.5.2021. године се преиначава тако да се тужба уважава и оспорени акт поништава.

Тужена се обавезује да тужиоцу надокнади трошкове управног спора у укупном износу од 950 КМ, док се у преосталом дијелу у износу од 127,50 КМ по основу ПДВ-а од 17% пуномоћника адвоката тај захтјев одбија.

Образложење

Побијаном пресудом је, у ставу 1. изреке одбијена тужба против оспореног акта тужене, а у ставу 2. изреке одбијен захтјев тужиоца за накнаду трошкова управног спора. Оспореним актом је одбијена жалба тужиоца изјављена против закључка Подручне јединица тужене у П. (у даљем тексту: Подручна јединица П.) број ... од 30.9.2020. године, којим је одбачена као неблагоприятна жалба тужиоца изјављена против рјешења Општинског суда у Приједору, Земљишно - књижног уреда број ... од 26.1.1982. године, а којим се (како је у том рјешењу наведено) дозвољава, на основу рјешења Општинског секретаријата за финансије и имовинско- правне послове П. (у даљем тексту: Општински секретаријат П.) број ... од 7.11.1981. године, да се непокретности уписане у зк. улошку број 80 к.о. С., које се односе на к.ч. број 126/3 - кућиште са кућом у површини од 1000 m², к.ч. број 126/1 - ораница под кућом у површини од 1000 m² и к.ч. број 127 - ораница надкућница у површини од 15000 m², укњижене до тада као сувласништво А. (В.) Б. и Х.Б. рођене В. са по ½ дијела, укњиже као друштвена својина а носилац права располагања АИПК РО „Р.“ ООУР „С. П.“ (у даљем тексту: „Р.“).

Одбијање тужбе образложено је разлозима да се у конкретном случају ради о упису права својине на основу одлуке надлежног државног органа, која одлука према важећем Закону о стварним правима („Сл. гласник Републике Српске“ број 124/08, 3/09,

58/09, 95/11, 60/15 и 107/19, у даљем тексту: ЗСП) а и према прописима који су важили у вријеме доношења тог рјешења (Закону о основама својинско - правних односа – „Сл. лист СФРЈ“ број 6/80 и 36/90 и „Сл. гласник Републике Српске“ број 38/04) представља начин стицања својине и правни основ стицања, што значи да се право својине на непокретностима стиче правоснажношћу одлуке надлежног органа, у конкретном случају Општинског секретаријата П., док упис тог права има само декларативно дејство. Како из тог рјешења Општинског секретаријата П. произлази да је тим рјешењем у земљишним књигама Општинског суда у Приједору одређена укњижба права својине и права располагања на предметном земљишту, тако да ће бити извршена на начин да се то земљиште има изнијети из досадашњег з.к. улошка и укњижити као друштвена својина са правом коришћења и располагања у корист „Р.“ са дијелом 1/1, при чему је у том рјешењу констатовано да су се странке одрекле права на жалбу, сходно чему је то рјешење постало правоснажно дана 9.11.1981. године, који датум се сматра даном када је то земљиште постало друштвена својина са правом располагања и коришћења у корист наведеног правног лица, те како је рјешењем Општинског суда у Приједору од 26.1.1982. године и дозвољена укњижба на тим непокретностима, приговори тужбе да наведено рјешење суда и није достављено правном преднику тужиоца, не могу утицати на правилност тог рјешења суда. То из разлога што правилност тог рјешења није оспорена ни наводима жалбе од 6.4.2016. године, којима се и не указује да је у конкретном случају Општински суд у Приједору у рјешењу од 26.1.1982. године начинио било какав пропуст при провођењу рјешења Општинског секретаријата Приједор од 7.11.1981. године у релевантном дијелу, без обзира што у тачки 4. рјешења Општинског суда у Приједору није констатовано да је један од дотадашњих сувласника на предметним непокретностима била правни предник тужиоца, његова мајка Х.С.Б., јер тај пропуст и није могао имати било каквог утицаја на само рјешење које је побијано жалбом од 6.4.2016. године, код чињенице да је у вријеме доношења тог рјешења предметно земљиште већ било у друштвеној својини са правом располања утврђеним у корист „Р.“, које стање је Општински суд у Приједору поступајући по захтјеву „Р.“, у оквиру својих овлашћења и био у обавези да проведе у земљишним књигама на начин како је то одређено тим рјешењем Општинског секретаријата П. Слиједом тога, код чињенице да у управном спису не постоје подаци да је рјешење Општинског суда у Приједору достављено, било правном преднику тужиоца или осталим странкама којима је одређено да се има доставити, у конкретном случају се не може радити о неблаговремености жалбе, из разлога који су наведени у првостепеном закључку и оспореном акту тужене, већ се (како је то суд закључио) жалба правног предника тужиоца има сматрати неоснованом. Како су за тужиоца исте правне посљедице одбацивања и одбијања жалбе, то и нема сметње да се оспорени акт тужене остави на снази. Суд је и додао да је слиједом тога, неправилно закључивање тужиоца да је рјешење Општинског суда у Приједору од 26.1.1982. године непроводиво из разлога што су на предметним непокретностима као власници били уписани његова мајка Х.Б., А.Б. и Х.1Б., будући да се термин „провођење“ и не може користити у вези с тим рјешењем, јер је предмет рјешења Општинског суда у Приједору провођење поменутог рјешења Општинског секретаријата П., чијом правоснажношћу лица која тужилац означава и нису више носиоци права својине на предметном земљишту, а што је у складу и са налазом вјештака геодетске струке на који се тужилац позива, при чему је вјештак у изношењу историјата уписа на предметном земљишту, као моменат до којег су А.Б., Х.1Б. и Х. Б. били уписани као носиоци права својине, означио управо рјешење Општинског секретаријата П. од 7.11.1981. године. Стога ти тужбени приговори могу имати значаја само у циљу побијања утврђења из рјешења Општинског секретаријата П., а што је предмет одвојеног поступка, који је у току.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање побијане пресуде, тужилац оспорава њену законитост због разлога из члана 35. став 2. Закона о управним споровима („Сл. гласник Републике Српске“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), што се односи на неправилну примјену закона, другог прописа или општег акта и повреду правила поступка која је могла бити од утицаја на рјешење ствари. Сматра да је суд пропустио да утврди да се ради о непокретностима у погледу којих спорно рјешење Општинског суда у Приједору од 26.1.1981. године никада није достављено ранијим власницима, јер не постоје доставнице у спису, а при чему је и пропуштено да се наведе да се те непокретности изузимају и од Х.Б. (његове мајке), која је сво вријеме била власник са $\frac{1}{2}$ дијела на тим непокретностима а њени родитељи са по $\frac{1}{4}$ дијела. Сходно томе није прихватљиво утврђење у побијаној пресуди да је то рјешење Општинског суда у Приједору декларативног карактера, имајући у виду да у том рјешењу није ни наведено од кога се земљиште изузима, па да се и у рјешењу Општинског секретаријата П. од 7.11.1981. године не наводе власници, већ се доноси рјешење којим се у земљишној књизи одређује право својине и право располагања, без навођења ранијих власника, при чему је на крају тог рјешења наведено да се доставља „Р.“, те Земљишно –књижном уреду Општинског суда у Приједору и архиви, без навођења да се доставља било коме од породице Б., а требало би А. и Х.1 а и Х. Како то рјешење није достављено странкама, значи да оно није ни правоснажно, иако је у том рјешењу наведено да су се странке одрекле права на жалбу и да је то рјешење правоснажно, а што је апсолутно немогуће, јер ако странка није учествовала у поступку, рјешење не може бити правоснажно, поготово што није ни достављено странкама. Додаје да се у рјешењу Општинског суда у Приједору погрешно наводи да су те непокретности до тада биле сувласништво А. (покојног В.) Б. и Х.1Б. рођене В. са по $\frac{1}{2}$ дијела, јер се и не помиње да је Х.(А.) Б. била власник са $\frac{1}{2}$ дијела а А.Б. и Х.1Б. рођена В. власници са по $\frac{1}{4}$ дијела, сходно чему је то рјешење неприводиво јер су погрешно наведени сувласнички дијелови, а при чему је Х. (А.) Б. у цијелости изостављена, што је и потврђено налазом и мишљењем вјештака геодетске струке у којем је јасно објашњен правни слијед власништва на предметном земљишту, према којем је Х. Б. била власница са $\frac{1}{2}$ дијела а њени родитељи А.Б. и мајка Х.1Б. са по $\frac{1}{4}$ дијела, све до доношења спорног рјешења Општинског суда у Приједору. Наглашава да је његова мајка Х.С.Б., заступана по њему као пуномоћнику, поднијела жалбу на рјешење Општинског секретаријата П. од 7.11.1981. године, коју је Подручна јединица П. схватила као приједлог за понављање поступка, а који је одбијен рјешењем тог органа од 30.6.2016. године, на које је изјављена жалба коју је тужена уважила рјешењем од 11.11.2016. године, након чега је Подручна јединица П. донијела закључак од 11.11.2019. године којим је одбачен као неблаговремен тај приједлог за понављање поступка окончаног рјешењем Општинског секретаријата П. од 7.11.1991. године, а који закључак је потврђен рјешењем тужене од 12.5.2012. године и оснажен пресудом Окружног суда у Приједору број 16 0 У 001071 20 У од 7.9.2020. године одбијањем тужбе, али је пресудом Врховног суда Републике Српске број 16 0 У 001071 20 Увп од 25.8.2022. године та пресуда окружног суда укинута и предмет враћен на поновно одлучивање. Даље наводи да је основ власништва на предметном земљишту, уговор о купопродаји од 7.12.1932. године, према којем су као власници предметних непокретности уписани Х. (А.) Б. и малодобни А. (А.) Б. са по $\frac{1}{2}$ дијела, чију половину су наслиједили отац именованог А. (В.) Б. и мајка Х.1 Б. рођена В. са по $\frac{1}{2}$ дијела, што значи да су постали власници предметних парцела са по $\frac{1}{4}$ дијела, и то до 1981. године односно доношења спорног рјешења Општинског секретаријата П. Због свега наведеног сматра да је тужена требала поништити првостепени закључак, те предмет вратити на поновни поступак, како би му као странци и била дата могућност да се изјасни о датуму сазнања за спорне одлуке, при чему је потребно и да се изврши увид у спис предмета

како би се утврдило да ли постоје доставнице о уручењу спорних рјешења, па да се по налогу тужене у предмет укључи и Правобранилаштво Републике Српске као законски заступник друштвене својине односно општенародне имовине, те утврде чињенице да ли је земљиште плаћено, односно да ли је власницима дата накнада или се ради о фактичкој експропријацији. Предлаже да се побијана пресуда укине и предмет врати на поновни поступак.

Тужена у одговору остаје код навода датих у оспореном акту и предлаже да се захтјев одбије.

Размотривши захтјев, одговор тужене, побијану пресуду и оспорени акт, као и цјелокупне списе предметне управне ствари, на основу одредбе члана 39. ЗУС-а, одлучено је као у изреци ове пресуде из следећих разлога:

Из списка предмета произилази да је Х.С.Б., заступана по тужиоцу (свом сину), поднијела дана 6.4.2016. године жалбу на поменуто рјешење Општинског суда у Приједору (Земљишно - књижног уреда) број ... од 6.1.1981. године, која жалба је прослијеђена Окружном суду у Приједору као мјесно надлежном за поступање, а тај суд је донио рјешење број 16 0 Дн 000 172 18 Гж 3 од 6.3.2019. године огласивши се апсолутно ненадлежним за поступање и предмет вратио органу управе, који је закључком од 30.9.2019. године одбацио ту жалбу као неблагоприятну, са образложењем да не постоје услови ни да се води поступак по жалби а нити да се води поступак по приједлогу за понављање поступка, иако у спису не постоје докази односно доставнице о уручењу спорног рјешења Општинског суда у Приједору, при чему и није спорно да је са имена Х.Б. пренесено $\frac{1}{2}$ дијела предметних непокртности у корист „Р.“ те да њено име и није наведено у рјешењу већ су наведена имена само њених родитеља А. и Х.1 Б. са по $\frac{1}{2}$ дијела. Међутим, како је утврђено да то спорно рјешење садржи само грунтозне податке, како би се извршио грунтозни упис у корист друштвено - правног лица, чији упис у катастар земљишта је извршен раније, па како је породица Б. са тих непокртности депоседирана у току 1948. године и да од тада не држи предметне непокртности, које су потом биле друштвена а затим државна својина на коришћењу код предузећа која су се бавила рибарством, а након чега је успједила приватизација државног капитала и стечај над приватизованим предузећем, поставило се питање благовремености било којег правног лијека на рјешење о извршеним промјенама у земљишној књизи, које је предмет жалбе. С тим у вези је констатовано да из околности конкретног предмета очигледно произилази да су бивши власници знали за донесено рјешење и његов садржај, па да су на одређен начин „толерисали“ ту правну ситуацију, јер није утврђено да је након депоседирања тражена било каква правна заштита код надлежних управних органа а и суда, слиједом чега се не може прихватити као благовремена жалба изјављена на рјешење о вршењу промјене у земљишној књизи, а да исто тако уколико би се поднесак назван жалба схватио као приједлог за понављање поступка, не би постојале законске претпоставке за то, из разлога што се рјешење о вршењу промјена доноси у скраћеном поступку, без учешћа странака којих се то рјешење тиче, што све значи да се и не би могла применијени одредба члана 234. тачка 9. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник Републике Српске“ број 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18, у даљем тексту: ЗОУП) којом је прописано да ће се дозволити понављање поступка ако лицу које је требало да учествује у својству странке није била дата могућност да учествује у поступку, из чега произилази да власници и нису требали да учествују у поступку који је по природи ствари скраћени поступак, односно проводи се без учешћа странака. Стога нема ни услова за понављање тог поступка, па све и када би се дозволило понављање поступка,

чињеничне околности нису такве природе да би довеле до другачије одлуке, односно враћања права власништва породици Б. Тај закључак првостепеног органа је одбијањем жалбе тужиоца потврђен оспореним актом тужене, који је оснажен побијаном пресудом, а са разлозима који су већ изнесени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Побијана пресуда се не може прихватити као правилна.

Наиме, како у спису предмета нема доказа да је поменуто рјешење Општинског суда у Приједору од 26.1.1981. године достављено Х.(сада) С. Б. (мајци тужиоца, која је у међувремену умрла), која је (како то и произилази из налаза и мишљења вјештака геодетске струке) и била уписана као власник на предметном земљишту, у конкретном случају њена жалба изјављена на поменуто рјешење Општинског суда у Приједору није могла бити одбачена као неблагоприятна, имајући у виду да је чланом 211. став 1. ЗОУП-а (који се и примјењује у конкретном случају) прописано да против рјешења донесеног у првом степену странка има право жалбе, па чланом 215. истог закона прописано да се жалба подноси у року од 15 дана од дана достављања рјешења, ако законом није друкчије одређено (мада је у самом том рјешењу, по ранијем закону наведено да се жалба подноси у року од 30 дана).

Стога је без утицаја што је у поменутом рјешењу Општинског суда у Приједору наведено да се то рјешење доставља А. (Б.) и Х. Б. рођеној В., код чињенице да је у том рјешењу пропуштено (што је и констатовано у закључку првостепеног органа који са предметним оспореним актом тужене чини правно јединство) да се и наведе да је на предметном земљишту као власник уписана и Х.Б., мајка тужиоца. Исто тако је без утицаја што је то рјешење Општинског суда у Приједору донесено на основу поменутог рјешења Општинског секретаријата П. од 7.11.1981. године којим се на предметном земљишту, а на основу члана 47. Закона о измјенама и допунама Закона о искоришћавању пољопривредног земљишта („Сл. лист СФРЈ“ број 12/67) у земљишним књигама Општинског суда у Приједору одређује укњижба друштвене својине са правом коришћења и располагања „Р.“ са дијелом 1/1, на којем рјешењу је констатовано да се доставља (само) „Р.“ и Зк. уреду Општинског суда у Приједору, па да су се странке одрекле права на жалбу, те да је то рјешење постало правоснажно дана 9.11.1981. године, будући да и није наведено ко су ранији власници тог земљишта, нити има доказа да им је то рјешење уопште достављено, те да произилази да је као странка фактички сматран само „Р.“.

Такође, како нема доказа да је поменуто рјешење Општинског суда у Приједору достављено, било мајци тужиоца или осталим странкама којима је одређено да се има доставити, није правилно ни закључивање суда у побијаној пресуди да се у конкретном случају не може радити о неблагоприятности жалбе већ да се жалба треба сматрати неоснованом а из разлога које је суд навео, што је образложио тиме да су исте правне посљедице одбацивања и одбијања жалбе, те да се стога оспорени акт тужене треба оставити на снази.

Исто тако, није од утицаја ни што се код тужене води одвојени поступак по предлогу тужиоца за понављање поступка окончаног рјешењем Општинског секретаријата П. од 7.11.1981. године, у погледу којег предмета је (како је већ наведено) овај (Врховни) суд донио пресуду број 16 0 У 001071 20 Увп од 25.8.2022. године којом је, по захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Приједору

број 16 0 У 001071 20 У од 7.9.2020. године, укинута та пресуда окружног суда и предмет враћен на поновно одлучивање, којом пресудом окружног суда је одбијена тужба против рјешења тужене број ... од 12.5.2020. године о одбијању жалбе тужиоца изјављене против закључка Подручне јединице П. број ... од 11.11.2019. године о одбацивању као неблагоприятног приједлога мајке тужиоца за понављање поступка окончаног рјешењем Општинског секретаријата П. од 7.11.1981. године.

С обзиром на наведено, произилази да је у побијаној пресуди остварен разлог из одредбе члана 35. став 2. ЗУС-а који се односи на повреду прописа о поступку која је могла бити од утицаја на рјешење ствари, па тако да се на основу члана 40. став 1. и 2. истог закона предметни захтјев уважава, побијана пресуда преиначава на начин да се тужба уважава и оспорени акт поништава, јер је остварен разлог из члана 10. тачка 4. тог закона за поништавање оспореног акта.

Одлука о трошковима поступка заснива се на одредбама члана 49. и 49а. став 1. ЗУС-а којима је прописано да је странка која изгуби спор дужна противној странци надокнадити трошкове спора, као и члану 397. Закона о парничном поступку („Сл. гласник Републике Српске“ број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 и 61/13, у даљем тексту: ЗПП) који закон се према члану 48. ЗУС-а сходно примјењује у управним споровима на питања која нису регулисана ЗУС-ом, а којим чланом ЗПП-а је прописано да ће суд када преиначи одлуку против које је поднијет правни лијек, одлучити о трошковима поступка, те и члану 387. истог закона којим је регулисано да ако је прописана тарифа за награду адвоката или за друге трошкове, ти трошкови ће се одмјерити по тој тарифи.

Висина трошкова које је тужена дужна исплатити тужиоцу, којег је заступао пуномоћник адвокат, одређена је сходно Тарифи о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Сл. гласник Републике Српске“ број 68/05, у даљем тексту Тарифа), којом је у Тарифном броју 3. прописано да за састављање поднеска у непроцјењивим стварима у управном спору, висина награде износи 300 бодова, па како вриједност бода у смислу члана 14. Тарифе износи 2 КМ, то је за састав тужбе утврђен износ од 600 КМ, те на име паушалне накнаде од 25% у смислу члана 12. Тарифе износ од 150 КМ, укупно 750 КМ, колико је тужилац и затражио тужбом. При томе тужиоцу нису могли бити признати трошкови по основу ПДВ-а адвоката од 17% у износу од 127,50 КМ, јер пуномоћник тужиоца није доказао да је обвезник плаћања тог пореза.

Такође су тужиоцу признати и трошкови по основу таксе на тужбу (100 КМ) и таксе на пресуду (100 КМ), што је и затражио тужбом, будући да из списка предмета управног спора и произилази да је те таксе платио, уплатницама од 19.10.2020. године и 14.6.2021. године.

Према томе, тужена је обавезна да наведене трошкове, за састав тужбе (750 КМ), а и таксе на тужбу и пресуду (200 КМ), у укупном износу од 950 КМ, надокнади тужиоцу, у року од 30 дана од пријема ове пресуде, док се у преосталом дијелу, по основу ПДВ-а пуномоћника адвоката у износу од 127,50 КМ тај захтјев одбија, јер није приложен доказ да је обвезник пореза на додату вриједност.

Записничар
Ана Матић

Предсједник вијећа
Страхиња Ђурковић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић